

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Недеревні ресурси лісу

Освітній рівень бакалавр

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №8 від «17» січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Недеревні ресурси лісу
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 курс/4 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 40 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Лісовими ресурсами є деревні, технічні, лікарські продукти лісу та корисні властивості лісів, що використовуються для задоволення людських потреб і відтворюються у процесі формування лісових природних комплексів. Лісове господарство поряд із задоволенням потреб населення в деревині має можливість також вирішувати завдання для поліпшення харчування людей, утримання домашніх тварин, задоволення інших потреб за рахунок раціонального використання **недеревних ресурсів лісу**. Тому необхідно більш повно використовувати лісові кормові угіддя та запаси дикорослих плодово-ягідних і лікарських рослин, а також розширювати бджільництво в умовах лісу і т. п.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів теоретичних знань, вмінь та навичок раціонального використання і відновлення недеревних ресурсів лісу. Розглядаються питання пов'язані з лісовими кормовими угіддями, лісовим бджільництвом, заготівлею і переробленням лісових ягід, плодів, грибів, лікарських рослин та інших видів недеревної продукції лісу, що має важливе значення для збільшення виробництва високоякісної харчової та лікарської продукції і раціонального використання лісових ресурсів.

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК15. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

ФК16. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і

розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, формування національної гідності та патріотизму.

ПРН4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.

ПРН7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

ПРН8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Студентський путівник	Ознайомлення з структурою університету. Студентські організації. Наукова бібліотека. Е- університет. Унікальні додаткові можливості для студентів ПНУ. Навчальний процес.	Питання
2.	Види та значення недеревної продукції лісу	1.1. Недеревні ресурси 1.2. Історична довідка про вивчення недеревних ресурсів	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
3.	Лікарські, харчові та технічні рослини	2.1. Основні дикорослі 2.2. Біологічно активні групи сполук лікарських рослин 2.3. Правила, техніка та строки збору рослинної сировини 2.4. Оцінка величини запасів лікарсько-технічної сировини	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
4.	Дикорослі плодові рослини	3.1. Основні дикорослі види зерняткових, кісточкових, ягідних і горіхоплідних порід 3.2. Значення для людини та роль дикорослих ягідників в	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.

		<p>лісових біогеоценозах</p> <p>3.3. Визначення урожаю плодів чагарникових і деревних порід</p> <p>3.4. Визначення запасів сировини дикорослих рослин</p> <p>3.5. Технологія заготівлі, зберігання та переробки плодів</p> <p>3.6. Продукція переробки дикорослої рослинної сировини</p> <p>3.7. Створення плантацій лісових плодово-ягідних рослин</p> <p>3.8. Вимоги до упакування, маркування, транспортування і зберігання сировини</p> <p>3.9. Здійснення контролю якості рослинної сировини</p>	
5.	Заготівля та переробка технічної зелені	<p>4.1. Сировинні ресурси деревної зелені. Хімічний склад деревної зелені</p> <p>4.2. Заготівля деревної зелені, її використання для виготовлення вітамінного борошна</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
6.	Гриби лісів	<p>5.1. Харчове значення та лікувальні властивості грибів</p> <p>5.2. Фактори, що впливають на плодоношення грибів</p> <p>5.3. Збір грибів. Промислова заготівля та первинна переробка грибів</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
7.	Кормові ресурси лісу	<p>6.1. Загальна характеристика лісових кормових угідь</p> <p>6.2. Основні кормові рослини сінокосів і пасовищ</p> <p>6.3. Шляхи поліпшення кормових угідь лісу</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
8.	Добування і переробка березового соку	<p>7.1. Коротка історія розвитку добування соку</p> <p>7.2. Фізико-хімічні властивості соків та їх використання</p> <p>7.3. Техніка і технологія добування березового соку</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
9.	Лісове бджільництво	<p>8.1. Історія бджільництва і його значення для людини</p> <p>8.2. Біологія бджолої сім'ї</p> <p>8.3. Роботи на пасіці</p> <p>8.4. Медоносні рослини лісів</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.

		8.5. Нектаропродуктивність рослин та її визначення 8.6. Оцінка медпродуктивності лісових земель 8.7. Шляхи покращення кормової бази	
10.	Комплексне використання недеревних ресурсів лісу	9.1. Раціональне використання лісових ресурсів 9.2. Економічна ефективність експлуатації запасів лікарсько-технічних рослин 9.3. Розробка комплексу заходів з охорони та відтворення запасів лікарських рослин	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Практичне заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																			-
Практичні з-тя		4		4		4		4		4		5			5				30
Самостійна р-та														10					10
Індивідуальні завдання																10			10
Екзамен																		50	50
Всього за тиждень		4		4		4		4		4		5		10	5	10	50	100	

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
80 – 89	B	добре	

70 – 79	C	задовільно	зараховано
60 – 69	D		
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література: Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аннамухаммедова О.О., Аннамухаммедов А.О. Лікарські рослини: навч. посіб. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 202 с. 2. Зінченко О. І. Кормовиробництво: Навчальне видання. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Вища освіта, 2005. – 448 с. 3. Ковальов В.М., Павлій О.І., Ісакова Т.І. Фармакогнозія з основами біохімії рослин: підручник. – Харків: Вид-во НФаУ, МТК-книга, 2004. – 704 с. 4. Мигаль А.В. Бокоч В.В. Недеревні ресурси: навч. посіб. – Ужгород: Говерла, 2017. – 128 с. 5. Познякова С.І. Недеревні ресурси лісу. Лісові лікарські рослини. Дерева та чагарники: навч. посібник. – Харків: ХНАУ, 2020. – 245 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познякова С.І. Лось С.А. Дендрологія. Голонасінні: навч. посіб.; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків, 2015. – 199 с. 2. Порядок спеціального використання лісових ресурсів. Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р., № 761. 3. Рябчук В.П., Заячук В.Я., Горбенко Н.Є. Недеревна продукція лісу. Кормові ресурси лісу: навч. посіб. Львів: Сполом, 2015. 140 с. 4. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недеревна продукція лісу. Кормові угіддя лісових біогеоценозів: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2006. – 182 с. 5. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недеревна продукція лісу. Лісові лікарські рослини та особливості їх поширення: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2005. – 126 с. 6. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недеревна продукція лісу. Поширення та властивості деревних і чагарникових порід: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2004. – 66 с. 	

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька 201, каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kl.pnu.edu.ua E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Дмитрик Павло Миколайович
Контактна інформація викладача	pavlo.dmytryk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн

	режимі за погодженням із деканом факультету)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

Викладач, доцент _____ П.М. Дмитрик